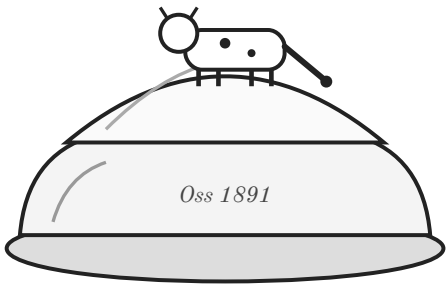
WARIES MISDAADREEKS · N° 295

Botervlootje in Oss

De zaak van het gestolen botervlootje

SPEURBOEK · LOS DE ZAAK ZELF OP

Speurdossier voor kinderen van 8 tot 12 jaar
alleen of samen · 2 tot 4 uur

Uitgeverij Waries

Inhoud

Welkom, speurder! 4
Wie is wie? 5
Map 1 · Zondag: Het vlootje is nep 6
Map 2 · Maandag: De eerste gesprekken 16
Map 3 · Dinsdag: Een handelaar, een proeftafel en een kaart 22
Map 4 · Woensdag: Naar de wallen van Ravenstein 32
Map 5 · Donderdag en vrijdag: De laatste stukjes 40
Aan de speurder: de vragen 46
Werkblad 1: de tijdbalk 47
Werkblad 2: de verdachtentabel 48
Antwoordformulier 49
Hints (op hun kop) 51
Oplossingen van de puzzels 54
Kleurplaat 55
Mijn speurnotities 56
Verzegeld 57
De oplossing 58
Nawoord 62

Wat heb je nodig?

Een potlood, een gum, misschien een vergrootglas. En als je wilt: iemand om samen mee te speuren. De meeste speurders doen er 2 tot 4 uur over.

Welkom, speurder!

Fijn dat je er bent. Wij zijn Noor en Sem van speurclub **De Karnton**. Een karnton is een ouderwetse botermaakton: lang draaien en stampen, dan komt er iets moois uit. Zo gaat speuren ook.

Dit boek is geen gewoon verhaal. Het is ons **speurdossier**: een map vol papieren over een echte diefstal (nou ja, echt in dit boek). Briefjes, gesprekken, bonnetjes, een plattegrond, nagetekende foto's en een kaart uit Ravenstein.

Iemand heeft het zilveren botervlootje van mijn oma Fien gestolen. Iemand heeft er een nepvlootje voor in de plaats gezet. Wie was dat? Wanneer gebeurde het? En waarom?

Zo speur je

1. Lees de mappen in de goede volgorde: van zondag tot vrijdag. Wij weten in het begin ook nog niks.

2. Niet iedereen vertelt de waarheid. Soms liegt iemand omdat hij of zij iets doms heeft gedaan, en niet omdat hij of zij de dief is. Vergelijk dus altijd twee papieren met elkaar.

3. Kijk goed naar de tekeningen. Die zijn ook bewijs.

4. Tussendoor staan **puzzels**, voor de lol. De oplossingen staan achterin.

5. Als je denkt dat je het weet, ga je naar **p. 46**. Daar staan de vragen. Vul het antwoordformulier in.

6. Vastgelopen? Achterin staan hints, op hun kop. Pas helemaal aan het eind open je de **verzegelde** oplossing.

Veel succes! *Noor & Sem*

Wie is wie?

Noor van Beers
11 jaar, groep 8, speurclub De Karnton

Kleindochter van oma Fien. Schrijft alles op in haar groene schrift.

Sem Lamers
10 jaar, groep 7, speurclub De Karnton

Buurjongen van Noor. Tekent kaarten en maakt codes.

Fien van Beers
78 jaar, eigenares van het vlootje

Oma van Noor en Daan. Leende het vlootje uit.

Daan van Beers
22 jaar, student

Neef van Noor. Ging zaterdag mee naar de opening.

Mirjam Hoekstra
52 jaar, voorzitter

Van de Stichting Boter & Zilver, die de tentoonstelling maakte.

Ruud Kerkhof
61 jaar, fotograaf

Vrijwilliger bij de stichting. Woont in Ravenstein.

Gijs Smulders
44 jaar, antiquair

Winkel: Smulders Antiek & Curiosa, Oss.

Wouter Leenders
37 jaar, cateraar

Leenders Lekkernijen. Deed de proeftafel.

Lotte Brands
31 jaar, tinnegieter

Tinatelier Rondeel in Ravenstein.

Anouk Verbruggen
48 jaar, edelsmid en taxateur

Controleerde de spullen voor de tentoonstelling.

Henny Peeters
EHBO-vrijwilliger

Was zaterdag op de opening.

MAP 1 · ZONDAG 4 OKTOBER

Het vlootje is nep

Waarin oma Fien gebeld wordt en speurclub De Karnton een nieuwe zaak krijgt.

GROENE SCHRIFT VAN NOOR · ZONDAG, 11.30 UUR

Vanochtend om kwart over tien ging bij oma Fien de telefoon. Ik was er toevallig, want op zondag eten we altijd een krentenbol bij oma. Het was mevrouw Hoekstra van de Stichting Boter & Zilver. Oma werd heel stil en ging op de bank zitten.

Het botervlootje is weg. Nou ja, er stáát wel een botervlootje in de vitrine. Maar het is niet het échte. Het is nep.

Even uitleggen. Oma heeft een zilveren botervlootje. Dat is een schaaltje met een deksel, waar je vroeger de boter in bewaarde. Bovenop het deksel staat een klein zilveren koetje. Het vlootje is heel oud: het is in 1891 gemaakt in Oss, voor de bruiloft van Jan van Beers. Die was de overgrootvader van mijn opa, de man van oma Fien. Hij werkte in een van de grote margarinefabrieken van Oss.

De Stichting Boter & Zilver bestaat 25 jaar en heeft een feesttentoonstelling gemaakt in buurthuis De Boterbloem: Op tafel! Boter, margarine en zilver. Oma heeft het vlootje uitgeleend. Het stond in vitrine 4, in het midden van de zaal. Gisteren was de opening. Ik was erbij, met mama.

Vanochtend kwam mevrouw Verbruggen. Dat is een edelsmid die alles van zilver weet. Ze zou alle spullen nog één keer nakijken voordat de tentoonstelling om elf uur echt openging. En toen zag ze het.

De conditielijst van Anouk Verbruggen

Op een conditielijst schrijf je op hoe een voorwerp eruitziet. Zo zie je later of er iets veranderd is. Oma kreeg een kopie.

A. VERBRUGGEN · EDELSMID EN TAXATEUR

Conditielijst tentoonstelling "Op tafel!"
Object 4.1: botervloot met deksel, zilver
Eigenaar: mevr. F. van Beers

Controle 1: zaterdag 3 oktober, 11.00 uur
- Vier keurtekens op de bodem: leeuwtje met 1, Minervakop, jaarletter, meesterteken WT.
- Gewicht: 212 gram (met deksel).
- Gravure voor: "Oss 1891". Achter: "J.v.B. & J.M."
- Koetje op het deksel: staartje licht verbogen, lijkt recent. Verder gaaf.
- Vitrine 4 om 11.30 uur afgesloten door mevr. Hoekstra.

A. Verbruggen

Controle 2: zondag 4 oktober, 10.00 uur
- Slot vitrine 4 heel, geen krassen.
- Op de bodem GEEN keurtekens.
- Gewicht: 146 gram. Veel te licht.
- Gravure voor: "Oss 1891". Achter: GEEN.
- Koetje: staartje recht.
- Materiaal: tin met een dun laagje zilver.

Conclusie: NIET object 4.1. Namaak.

A. Verbruggen

Wat is een botervlootje?

Een vlootje is een schaaltje met een deksel voor boter of margarine. In veel huizen staat er nog eentje op tafel, van plastic of glas. Een zilveren vlootje was vroeger heel deftig: een echt bruiloftscadeau.

Waarom is tin lichter?

Zilver is zwaarder dan tin. Een tinnen vlootje dat precies even groot is als een zilveren, weegt ongeveer een derde minder. Daarom pakte mevrouw Verbruggen het weegschaaltje.

Weetjeskaart: stempeltjes op zilver

Mevrouw Verbruggen legde ons uit dat je echt Nederlands zilver kunt herkennen aan kleine stempeltjes. Die heten **keurtekens**. Vroeger bracht een zilversmid alles wat hij maakte naar een keurkantoor. Daar keken ze of er wel genoeg zilver in zat. Was het goed, dan kreeg het een paar stempeltjes. Zo kon niemand de mensen bedriegen.

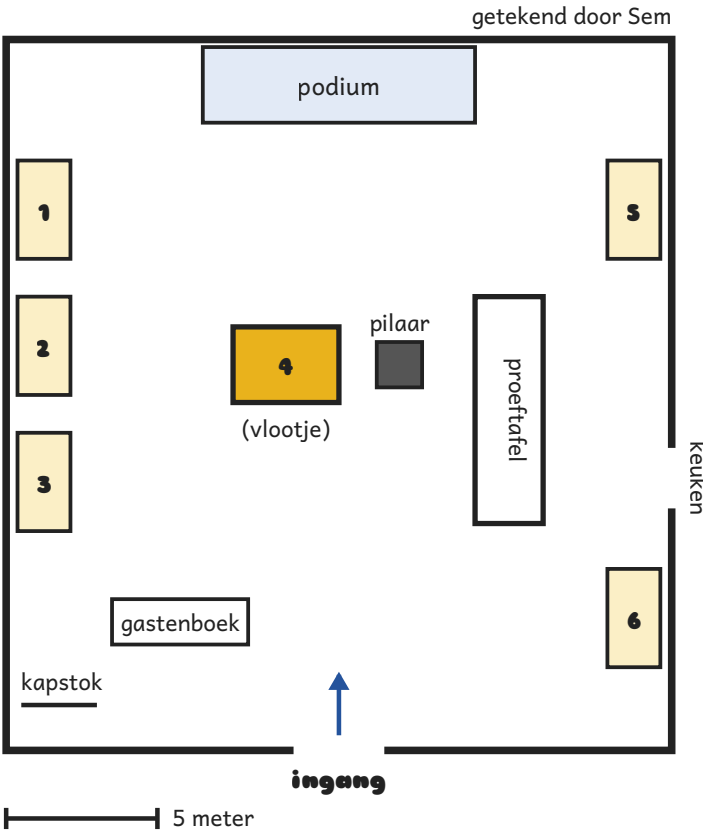

A B C D

De vier stempeltjes van oma's vlootje, heel erg uitvergroot. In het echt zijn ze nog kleiner dan een rijstkorrel.

De zaal in buurthuis De Boterbloem

Sem heeft de zaal getekend zoals hij hem zaterdag zag. Vitrine 4 staat midden in de zaal. Tussen vitrine 4 en de proeftafel staat een dikke pilaar.

SEM SCHRIJFT

In de vitrines 1, 2, 3, 5 en 6 staan oude margarinekuipjes, wikkels, reclameplaten, lepeltjes en theepotten. In vitrine 4 stond alleen het vlootje. Er is maar één ingang. De keukendeur is altijd op slot, zegt mevrouw Hoekstra.